

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö vt. kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksestä 15/2024

KH 12.08.2024 § 165
365/02.08.00/2022

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on kehoittanut 27.6.2024 päivätyllä kirjeellä 1) antamaan lausunnon ja 2) liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksen alaisten päätösten perusteena olevista asiakirjoista. Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 6.9.2024.

Valmistelija

Nimi: Lasse Peltonen
Tehtävänimike: vt. kunnanjohtaja
Puh: 044 713 4504
Email: etunimi.sukunimi@sysma.fi

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon asiasta:

Asiaa on käsitelty KH 27.05.2024 § 121, jossa jäsen Mika Järvinen ehdotti, että kunnanhallitus kumoo vt. kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksen. Järvisen ehdotus raukesi kannattamattomana. Jukka Elomaa valitti asiasta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Hankinnan lopulliseksi hinnaksi osoittautui 26 546,12 euroa. Hinta ei ylitä hankintarajaa 60 000 euroa. Hinta sisältää: koko työyhteisön aloituspalaverit, haastattelut, ryhmähaastattelut, tiimisparrauksen työpajat, johdon coaching, työyhteisösovittelu, sovittelukeskustelut, kilometrikorvaukset, hotelliyöpymiset kohteessa. Alustava ehdotus työyhteisön kehittämisprosessista 16.2.2024 liitteenä.

Sysmän kunnan hankintaohjeen 1.1.2023 mukaan (5.5) suorahankinta voi olla perusteltu, kun kysymyksessä on hyvin perusteltu poikkeava tilanne.

Sysmän kunnassa oli tehty kesällä ja syksyllä 2022 kattava haastattelu- ja kyselyselvitys kunnan viraston ja koulun ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden työilmapiirin ja työhyvinvoinnin kartoittamiseksi. Selvityksen jälkeen pidettiin yhteiset purkutilaisuudet erikseen viraston, koulun sekä varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Tarkoituksena oli järjestää eri työyhteisöille omat työpajat toivottujen muutosten aikaansaamiseksi. Viraston henkilöstölle pidettiin kaksi työpajaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle ei sillä hetkellä tarvittu työpajoja (kevällä 2022 oli jo käsitelty työyhteisön asioita kattavasti), koulun osalta työpajoja ei myöskään aloitettu.

Sysmän kunta haluaa panostaa hyvään koululaitokseen, jonka merkitys lasten ja nuorten hyvinvoinnille on suuri sekä ajallisista että sosiaalisista syistä. Koulun henkilöstön oma hyvä työhyvinvointi ja hyvä yhteistyö ovat tärkeä perusta onnistuneelle oppilashuolto ja

opetustyölle. Usean vuoden ajan on sekä kunnan johdon että koulun työsuojelu- ja luottamushenkilöiden tietoon tullut vakavia viestejä koulun henkilöstöltä huonon työilmapiirin ja jaksamisen haasteista sekä johtamisen puutteista. Työnantajalla on velvollisuus puuttua työpaikalla tapahtuvaan häirintään saatuaan siitä tiedon. Työnantaja voi esimerkiksi kehityskeskusteluissa tai erilaisin työpaikkaa koskevin kyselyin selvittää työntekijöiden näkemyksiä työpaikan ilmapiiristä ja työyhteisön toimivuudesta.

Työnantajan pitää järjestelmällisesti arvioida työyhteisön sosiaalista toimivuutta ja arvioinnin perusteella määritellä, millaiset toimet ovat tarpeen epäasiallisen käyttäytymisen välttämiseksi ja psyykkisen työhyvinvoinnin parantamiseksi. Epäasiallisen kohtelun, psyykkisen työhyvinvoinnin puutteiden ja työn henkisen kuormittavuuden kokemusten taustalla on usein töiden huono organisointi, epäselvät vastuut, puutteellinen esihenkilötyö, puutteellinen yhteisistä asioista keskustelu ja puutteellinen päätöksistä tiedottaminen sekä toimimaton yhteistyö henkilöstön kesken. Myös liiallinen työmäärä ja aikapaine voivat vaikuttaa siihen, että työpaikoilla ei aina käyttydytä asiallisesti. Olipa henkilöstön esille tuomien epäkohtien taustasyyt mitkä tahansa, on työnantajan lakisääteinen velvollisuus selvittää, mistä on kyse ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Saara Remes oli tehnyt ensimmäisen ehdotuksen Sysmän yhteiskoulun työyhteisön tueksi 13.2.2023 (liite) ja sen tarkoitus oli toimia jatkokeskustelun pohjana. Ehdotus oli perustunut Webropol-kyselyn tulosten lisäksi keskusteluun 29.1.2023 kunnanjohtaja Marketta Kitkiöjoen, hallintojohtaja Tuula Mäkisen, lomituspalvelujohtaja Taina Blomqvistin, opetushenkilöstön edustaja Anuliisa Lahtisen ja rehtori Simo Sinervon sekä koulun työsuojeluvaltuutettu Satu Juutilaisen ja työsuojelupäällikkö Waltteri Martelinin kanssa. Saara Remeksen muistin mukaan kunnanhallitus myönsi rahoituksen projektin käynnistämiseksi, mutta asiaa ei jostain syytä toimeenpantu.

15.2.2024 vs. kunnanjohtaja Lasse Peltonen otti yhteyttä Saara Remekseen, koska dokumenttien perustella oli käynyt ilmi, että hän oli jo aikaisemmin perehtynyt asiaan. Vt. kunnanjohtaja kertoi koulusta kantautuvan vakavia ja akuutteja viestejä liittyen tilojen puutteisiin, työn organisointiin, työhyvinvointiin, ilmapiiriin ja työssäjaksamiseen. Tilanteen kriittisyyden vuoksi Saara Remes teki päivityksen aikaisempaan alustavaan ehdotukseensa ja lähetti päivitetyn ehdotuksen palaverista jo seuraavana päivänä 16.2.2024 (liite). Toimenpiteet koulun työyhteisön tueksi aloitettiin välittömästi. Toimenpiteet tuli saada toteutettua koulun vuosikelloa ajatellen maalis-huhtikuun aikana, koska toukokuu on opettajan vuosikellossa erittäin kiireinen kuukausi.

Vt. kunnanjohtaja kokee nopean toiminnan ainoaksi oikeaksi tavaksi reagoida työnantajan edustajana ja koulun rehtorin lähimpänä esihenkilönä koulun tilaongelmaan ja työyhteisön kriisiytyneeseen tilanteeseen. Vt. kunnanjohtaja Lasse Peltosella on noin 18 vuoden sivistystoimialan työkokemus Lahden kaupungin eri oppilaitoksista. Työnkuvaan on mm. kuulunut koulun johtoryhmätyöskentelyä,

luokanopettajan työtä, aineenopettajuutta, sekä luokkamuotoista erityisopetusta erittäin haastavien oppilaiden luokassa. Vt. kunnanjohtaja on suorittanut opetushallinnon tutkinnon.

Saara Remeksen työskentelytapaan ja toimeksiantojen luonteeseen kuuluu, että hän tekee aina ensin alustavan ehdotuksen ja arvion kustannuksista. Vasta haastattelujen aikana ja prosessin edetessä tulee ilmi yksittäisiä akuutteja tarpeita (esim. kahden tai useamman henkilön väliset konfliktit).

Vt. kunnanjohtaja kävi prosessin aikana säännöllistä viestintää Saara Remeksen kanssa. Kaikille tilanteen vaatimille toimenpiteille oli vt. kunnanjohtaja antanut luvan ja kantaa siitä vastuunsa. Vt. kunnanjohtaja on tiedottanut esihenkilöään ja kunnanhallitusta koulun työyhteisön kehittämisprosessista kunnanhallituksen kokouksissa ajankohtaisten asioiden yhteydessä, samalla kun on tiedottanut koulun tila-asian etenemisestä. (khal 12.2.2024; ajankohtaiset: koulun tila-asia, henkilöstö-ongelmat, lukion tilanne, työnohjaus; khal 22.4.2024 ajankohtaiset: koulun tilakysymys)

Saara Remeksen viestintä prosessin aikana (keskustelut tai sähköposti) meni aina sekä koulun rehtorille ja kunnan johtajalle. Saara Remes on lupautunut antamaan tarvittaessa lisätietoja asiasta. Saara Remeksen lausunto liitteenä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen.